В ОГП назвали п’ять найбільш резонансних типів воєнних злочинів російських загарбників

Читать на русском

В ОГП назвали п’ять найбільш резонансних типів воєнних злочинів російських загарбників

Мертві тіла на вулицях Бучі, страти військовополонених на відео, удар балістикою по скупченню цивільних людей на залізничному вокзалі, українські діти усиновлені російськими сім’ями без відома їхніх батьків. Через три роки після початку повномасштабного російського вторгнення в Україну перелік ймовірних звірств, воєнних злочинів і злочинів проти людяності які скоїли в Україні російські загарбники, продовжує зростати.

Немає жодних гарантій, що ці злочини коли-небудь дійдуть до судової зали: в Києві, Гаазі чи деінде. Російське командування не виявляє жодного бажання розслідувати звинувачення. Ба більше, Кремль фактично нагороджує військові підрозділи, які звинувачують у деяких найжахливіших злочинах. А Міжнародний кримінальний суд (МКС), який Росія ігнорує і який зазнає дедалі жорсткішої критики з боку Вашингтона, все частіше опиняється у глухому куті.

Однак українські слідчі та західні союзники працюють над збором доказів і складанням кримінальних справ: у тій чи іншій формі порушили понад 153 000 справ, розповіли Радіо Свобода в Офісі генерального прокурора України.

«Для нас це лише питання часу, коли вони постануть перед правосуддям, – розповів Юрій Бєлоусов, начальник департаменту протидії злочинам, вчиненим в умовах збройного конфлікту, Офісу генерального прокурора України. – Історичні приклади показують, що це може зайняти роки, але ці випадки не будуть забуті».

Радіо Свобода розповідає про п’ять із найбільш резонансних типів воєнних злочинів російської армії у повномасштабній війні проти України.

Тіло закатованого чоловіка зі зв’язаними руками, знайдене у Бучі після того, як російські підрозділи залишили місто. Київська область, 3 квітня 2022 року

Куди поділися всі діти з окупованих територій?

Перша з двох справ, порушених Міжнародним кримінальним судом, була спрямована на те, що українська влада назвала «систематичною кампанією на найвищому рівні з вивезення українських дітей з окупованих територій і переміщення їх до Росії».

У своїй заяві від 17 березня 2023 року суд повідомив, що видав наказ про арешт президента Володимира Путіна і головної чиновниці Кремля у справах дітей Марії Львової-Бєлової за «воєнний злочин незаконної депортації (дітей) і незаконного переміщення (дітей)».

За даними української влади, майже 20 000 дітей зникли безвісти або, як вважається, утримуються в Росії.

Журналісти проєктів Радіо Свобода «Ти як?» та «Схеми» влітку 2023 року оприлюднили власне розслідування про те, як військовослужбовці РФ разом із представниками угруповання «ДНР» навесні 2022 року депортували до Росії 31 українську дитину. Ідеться про неповнолітніх дітей з окупованих територій Донеччини, зокрема Маріуполя.

У фільмі «Список 31» журналісти показують шлях, яким вивозили дітей у Московську область, а також ідентифікують причетних до їхньої депортації російських посадовців та ставлеників РФ в Україні.

Російські чиновники часто виправдовують вивезення українських дітей гуманітарним жестом – наданням притулку, харчування чи захистом дітей від війни або припиненням надання послуг в окупованих Росією ж регіонах України.

Однак у багатьох випадках російська влада не зробила нічого, щоб ідентифікувати батьків, родичів або законних опікунів українських дітей.

Ба більше, за даними розслідувачів, російська влада брала участь у «систематичній програмі примусового усиновлення та виховання». У деяких випадках українських дітей відправляли до літніх таборів відпочинку в Білорусі, де на них чекала проросійська освіта та пропаганда.

Тіла на вулицях

У перші тижні після початку повномасштабного вторгнення російські війська зустріли запеклий опір українських Сил оборони, особливо на північ від Києва.

Після відступу частини російських військ, яким вдалося вціліти, українські військові та журналісти знайшли сотні мертвих цивільних у місті Бучі. Деякі з них були зі зв’язаними руками, а тіла лежали на вулицях чи у підвалах.

У сусідньому Ірпені правоохоронці виявили десятки свіжовикопаних могил, де були поховані тіла місцевих жителів, багато з яких мали вогнепальні поранення.

Побачене в Бучі та Ірпені шокувало світ, зірвало переговори про припинення вогню між Києвом і Москвою, викликало гостру критику на адресу Москви та активізувало підтримку України.

Серед незалежних експертів докази переконливо вказували на воєнні злочини. Пізніше США наклали заборону на видачу віз російському командиру десантно-штурмового полку, який дислокувався в Бучі, посилаючись на «позасудові вбивства».

В Офісі генерального прокурора Радіо Свобода повідомили, що Україна висунула кримінальні звинувачення проти 21 російського солдата у воєнних злочинах, ймовірно скоєних у Бучі. Також додали: складені 34 повідомлення про підозру щодо 28 військовослужбовців ЗС РФ у вчиненні воєнних злочинів в цьому ж місті.

Через кілька тижнів після того, як ці фотографії були оприлюднені, російський керманич Володимир Путін підписав указ про вшанування 64-ї окремої мотострілецької бригади – армійського підрозділу, який окупував Бучу та прилеглі райони.

Нищення інфраструктури

Росія скоригувала свої плани вторгнення після перших невдач.

Генерал Сергій Суровікін, який перебрав на себе командування, віддав наказ про широкомасштабну кампанію ракетних і повітряних ударів, націлених не лише на українські військові об’єкти, але й на цивільну інфраструктуру.

Суровікін був відсторонений від командування після невдалого заколоту лідера групи найманців Євгена Пригожина. Але стратегія продовжувала діяти.

Використовуючи крилаті ракети повітряного і морського базування, безпілотники-камікадзе та іншу зброю, Росія завдає ударів по українській інфраструктурі, що, за офіційними даними України, є цілеспрямованим зусиллям, спрямованим на деморалізацію і виснаження населення.

Неодноразово влучало по електромережі – електростанціях, трансформаторах, лініях електропередач – щоб, певно, змусити українців замерзнути протягом зимових місяців.

Дим і вогонь навколо високовольтних ліній на місці російського ракетного удару поблизу Харкова, 22 березня 2024 року

У березні минулого року Гаазький суд видав другу серію ордерів на арешт російських посадовців – генерал-лейтенанта Сергія Кобилаша та адмірала Віктора Соколова, звинувативши їх у воєнних злочинах за керівництво повітряною операцією, спрямованою на знищення електростанцій та підстанцій.

Загалом міжнародне гуманітарне право забороняє військовим вражати цивільні об’єкти, якщо на це немає законної військової причини; наприклад, якщо військовий підрозділ переховується на електростанції, то вона може бути мішенню.

Російський тиран Путін 12 квітня 2024 року публічно визнав, що Росія знищує українську енергосистему. Ці дії він пояснив відповіддю на удари по російській території та «демілітаризацією» України.

Страти на полі бою

Наприкінці грудня 2022 року Олександр Мацієвський, солдат 119-ї окремої бригади територіальної оборони України, зник безвісти під час боїв, захищаючи місто Бахмут від наступу російських військ.

Через три місяці на російських телеграм-каналах з’явилося 12-секундне відео, на якому виснажений Мацієвський курить цигарку. Поки російські солдати знімають і знущаються над чоловіком, Мацієвський вигукує: «Слава Україні» – після чого, ймовірно, російські військові розстрілюють українського військовослужбовця.

6 березня 2023 року було оприлюднене відео, на якому, ймовірно, російські військові розстрілюють беззбройного чоловіка в українській військовій формі після того, як він каже: «Слава Україні»

Міжнародне право забороняє страчувати без суду і слідства військовополонених, які перебувають під захистом Женевських конвенцій – міжнародного договору, підписаного десятиліттями тому і Росією, і Україною.

За даними Організації Об’єднаних Націй, з лютого 2022 року щонайменше 71 український військовополонений був страчений російськими або пов’язаними з Росією силами, а також щонайменше 21 військовополонений помер у російському ув’язненні. Сотні також повідомляють про катування та сексуальне насильство.

Згідно з цими ж даними, українські військові могли, ймовірно, вчинити страту 26 російських військовополонених у 2022 і 2023 роках.

Удари по цивільних

Вранці 8 квітня 2022 року сотні людей чекали на залізничному вокзалі в донецькому місті Краматорську, коли в станцію влучила ракета, пізніше ідентифікована як балістична «Точка-У», оснащена касетними боєголовками.

Внаслідок вибуху загинули щонайменше 58 осіб, понад 100 отримали поранення. Це був один із найбільш смертоносних нападів на українських цивільних осіб з початку широкомасштабного вторгнення.

Плями крові серед сумок, валіз і дитячого візочка на платформі після обстрілу на залізничному вокзалі в Краматорську, 8 квітня 2022 року

Хоча й українські, і російські війська мали на озброєнні системи «Точка-У», переважна більшість доказів вказує на те, що ракета була випущена російськими військами.

Російська влада заперечує відповідальність, а також стверджує, що їхні війська не використовували цю систему.

Як і у випадку з електростанціями, міжнародне гуманітарне право забороняє навмисні обстріли цивільних осіб або об’єктів цивільної інфраструктури. Воно також вимагає від військового командування докладати цілеспрямованих зусиль, щоб уникати обстрілів таких об’єктів.

Цей інцидент був далеко не єдиним, коли цивільні об’єкти були пошкоджені або зруйновані, що призвело до людських жертв. У липні 2024 року київська дитяча лікарня «Охматдит» була серйозно пошкоджена російським ракетним ударом.

Правозахисники стверджують, що російська облога Маріуполя – портового міста на березі Азовського моря – в період з лютого до травня 2022 року також є воєнним злочином, в результаті якого тисячі цивільних осіб загинули або були поранені, а сотні тисяч опинилися в пастці на кілька тижнів без води, каналізації та електрики.

Тіла загиблих цивільних кладуть у братську могилу на околиці Маріуполя, оскільки люди не можуть поховати своїх загиблих через обстріл з боку російських військ. Маріуполь, 9 березня 2022 року

Організація Об’єднаних Націй заявила, що з лютого 2022 року були вбиті понад 12 600 цивільних осіб, причому кількість жертв серед цивільного населення різко зросла минулого року, порівняно з 2023 роком.

Представник Офісу генерального прокурора Юрій Бєлоусов в коментарі Радіо Свобода сказав, що слідчі часто стикаються з ще однією загрозою, яка може бути кваліфікована як воєнний злочин:

Юрій Бєлоусов, керівник департаменту протидії злочинам, вчиненим в умовах збройного конфлікту, Офісу генпрокурора України

«Російські війська часто застосовують «подвійні удари»: вони атакують місце, чекають 30-40 хвилин, поки прибудуть рятувальники, поліція і прокуратура, а потім знову завдають удару, – розповів він. – Ми вже втратили слідчих під час цих подвійних ударів, а інші були поранені під час документування воєнних злочинів».

(Журналістка-розслідувачка Радіо Свобода з Праги Мая Зіванович та журналіст української служби Радіо Свобода Олег Галів долучилися до підготовки цього матеріалу)

Автори: Майк Екел, Сергій Стеценко

Теги: отключения электроэнергии, відключення світла, Постраждалі, Пострадавшие, Погибшие, Ракетные удары, Ракетні удари, Ордер на арест Путина, депортація, Депортация, Пытки, катування, Ірпінь, Ирпень, Буча, Уголовное дело, Международный уголовный суд, Міжнародний кримінальний суд, окупанти, ЗСУ, ВСУ, оккупанты, ВС РФ, Белоусов Юрий, Военные преступления, військові злочини, Офис Генпрокурора, Офіс генпрокурора, окупація, Оккупация, Нападение России на Украину, Напад Росії на Україну, Война, Війна

Юлія Більченко
ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР

06 березня 2025 г., 19:07 Переглядів: 2218 Коментарі: 0

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал
Реклама на сайті • Наші партнери
Політика конфіденційності
Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.
0.053279